

stichting vogelasiel noordwijk
secretariaat: van limburg stirumstraat 40 noordwijk

JAARVERSLAG VOGELASIEL 1976

Alvorens in bijzonderheden te treden, wilde ik eerst de jaarlijst van zowel 1976 als 1975 even naast elkaar zetten:

	gebracht	gelost	gebracht	gelost
	1975	1975	1976	1976
Roodkeelduiker	-	-	2	-
Fuut	-	-	4	-
Dodaars	1	-	2	-
Noordse stormvogel	1	-	4	-
Jan van Gent	4	-	4	2
Blauwe reiger	7	-	8	-
Tafeleend	1	1	-	-
Kuifeend	2	-	-	-
Wilde eend	12	6	16	10
Wintertaling	-	-	1	-
Zwarte zeeëend	-	-	1	1
Eidereend	5	-	-	-
IJseend	-	-	1	-
Knobbelzwaan	1	1	6	5
Kokmeeuw	24	4	24	6
Stormmeeuw	11	4	3	1
Zilvermeeuw	25	7	26	14
Kleine mantelmeeuw	2	-	-	-
Grote mantelmeeuw	-	-	4	1
Drieteenmeeuw	2	-	2	-
Kleinste jager	-	-	1	-
Alk	2	-	6	-
Kleine alk	-	-	-	-
Zeekoet	6	-	16	1
Patrijs	-	-	1	-
Fazant	-	-	3	2
Waterral	2	-	2	1
Meerkoet	1	-	2	2
Waterhoen	3	2	3	1
Wulp	-	-	2	1
Scholekster	-	-	4	-
Kievit	1	1	3	-
Bonte strandloper	-	-	1	-
Steenloper	1	-	-	-
Houtsnip	1	-	1	1
Sperwer	3	1	-	-
Boomvalk	1	-	-	-
Torenvalk	4	1	-	-
Velduil	1	-	-	-
Turkse tortel	-	-	3	1
Houtduif	-	-	1	1
Nachtzwaluw	-	-	1	-
Gierzwaluw	-	-	5	2
Groene specht	-	-	1	-
Kleine bonte specht	-	-	1	-
Veldleeuwerik	-	-	1	-

	gebracht 1975	gelost 1975	gebracht 1976	gelost 1976
Boerenzwaluw	1	1	-	-
Winterkoning	-	-	1	1
Kramsvogel	-	-	1	1
Zanglijster	-	-	5	1
Koperwiek	1	-	7	1
Beflijster	-	-	1	-
Merels	8	2	10	6
Fitis	1	1	-	-
Goudhaantje	5	5	-	-
Bonte vliegenvanger	2	-	-	-
IJsvogel	2	2	-	-
Koekoek	1	-	-	-
Groenling	1	1	-	-
Roodborst	1	1	-	-
Huismus	1	-	1	1
Spreeuw	6	-	4	1
Zwarte kraai	2	1	4	2
Bonte kraai	-	-	1	1
Kauw	3	-	6	4
Ekster	-	-	1	-
Vlaamsegaai	2	-	2	-
	165	44	211	72
	=====	=====	=====	=====

Daarnaast werden in 1976 nog 18 tamme duiven, 2 tamme eenden en 1 egel gebracht. Op 31 december verbleven nog 3 Zeekoeten in het asiel.

Het eerste wat aan bovenstaande lijst opvalt is, dat het aantal binnengebrachte vogels in 1976 46 hoger is dan in het jaar daar voor. Dit is natuurlijk onder andere toe te schrijven aan de hoeveelheid publiciteit die er aan het asiel is gewijd. Ook nam het aantal in vrijheid gestelde vogels toe. Werd in 1975 27% van het totale aantal vogels weer losgelaten, dit percentage was in 1976 34% en wanneer men het vanaf 15 februari 1976 zou berekenen komt dit percentage op 37% (15 februari trad de Stichting Vogelasiel Noordwijk in werking).

Een tweede punt wat direct in het oog valt zijn de grote verschillen in soorten binnengebrachte vogels in beide jaren. In 1976 werd niet één roofvogel binnengebracht, terwijl er in dat jaar beduidend meer water- en moerasvogels in het asiel behandeld werden. Ook de grote verschuivingen binnen de zangvogels zijn opvallend. Tenslotte kenmerkte 1976 zich als een jaar vol verrassingen. Zo werden verschillende zeldzame vogels als de Kleinste jager, een Kleine alk, een Beflijster, een Nachtzwaluw en een IJseend binnengebracht. Zij konden helaas geen van alle gered worden.

De Kleinste Jager en de Kleine alk waren olieslachtoffers, de Beflijster had een grote open wond, de Nachtzwaluw was een verkeersslachtoffer en de IJseend vertoonde verlamningsverschijnselen.

38, of wel 18%, van de in 1976 gebrachte vogels waren er zo slecht aan toe, dat zij binnen 1 dag stierven of vanwege de uitzichtloze situatie moesten worden afge- maakt. Hierbij waren nogal wat olieslachtoffers en vogels met zgn. open breuken.

Het aantal olieslachtoffers bedroeg 35 te weten, alle Alken, Zeekoeten, Futen, Roodkeelduikers, Kleine alk, Drieteenmeeuwen, Kleinste jager, Zwarte zeeëend en één Knobbelswaan. De Knobbelswaan kon na een aantal dagen weer gelost worden. 1 Zwarte zeeëend en 1 Zeekoet bleven leven, maar waren nog lek d.w.z. dat, wanneer deze vogels in het water komen, ze geen waterafstotende vette laag meer bezitten en dus nat worden en sterven aan longontsteking. Deze twee vogels werden opgestuurd naar het Natuurrecreatiecentrum Texel, waar men meer ervaring en middelen heeft om deze vogels te helpen.

De Zwarte zeeëend is inmiddels losgelaten en de Zeekoet zit daar nog steeds (Reeds een jaar in gevangenschap en nog steeds in leven!)

De laatste paar maanden hebben we echter een middel (Fitfris van Sygma) waarmee we de vogels aan de buitenkant vrij goed kunnen schoonmaken zonder ze te veel te beschadigen. Dit heeft tot resultaat gehad, dat er 3 Zeekoeten in leven zijn gebleven en nu al een maand in het asiel verblijven. Zij vertonen echter dezelfde kwaal als de eerder genoemde Zeekoet en Zwarte zeeëend en zij zullen waarschijnlijk binnenkort ook naar Texel gebracht moeten worden. Op zich is dit natuurlijk al een hele vooruitgang, want vroeger gingen alle olieslachtoffers dood. Dat het resultaat met het genoemde middel toch niet hoger is, ligt in het feit, dat de meeste olieslachtoffers ook olie binnengekregen hebben. Hierdoor is de maag dermate beschadigd, dat zij ten dode opgeschreven zijn.

Maar we blijven het in ieder geval elke keer weer proberen.

De meeste olieslachtoffers werden in november en december binnengebracht.

Terwijl Alken en Zeekoeten toch erg veel op elkaar lijken, blijken zij zich in het asiel duidelijk verschillend te gedragen. Zeekoeten zijn makke rustige vogels die bijna gelijk na binnenkomst zelf eten. Alken zijn luidruchtig, erg schuw, proberen naar alles te bijten en eten bijna nooit zelf. Alken zijn ook veel zwakker dan Zeekoeten.

De Noordse stormvogels werden alle na storm in het duin of op het strand gevonden. Zij bleken echter alle, evenals de Dodaarsjes, lek te zijn.

De 4 Jan van Genten waren 3 volwassen en 1 jonge vogel. Deze laatste was tegen een kas aangevlogen en kon niet gered worden. Eén volwassen dier werd na een storm uit het duin gehaald en kon na een aantal dagen weer gelost worden. De derde werd op het strand gevonden en was gewond aan het oog. Deze haalde het niet. Het meest vreemde geval met een Jan van Gent deed zich voor op het kruispunt Duinweg-van Panhuysstraat, waar een totaal uitgeput dier tegen een bus aanvlood. De Jan van Gent, die wonderlijk genoeg niet gewond was, werd met de politieauto naar het asiel afgevoerd. Na twee weken kon hij met goed resultaat weer gelost worden.

De Blauwe reigers werden allemaal in zeer slechte toestand binnengebracht. Vele vertoonden verlamningsverschijnselen. Een verklaring hiervoor kan waarschijnlijk gezocht worden in de grote hoeveelheid gif die de dieren in hun lichaamsvet opgeslagen hebben en dat vrijkomt wanneer ze deze vetreserve moeten aanspreken b.v. tijdens een vorstperiode. Eén van de reigers werd gevonden langs de grote weg bij Schiphol en bleek als jong dier geringd te zijn in het Amsterdamsche Bos.

De Wilde eenden kunnen in twee groepen worden verdeeld nl. de verkeersslachtoffers en de botulismevogels. Van de eerste groep kon een gedeelte weer snel gelost worden omdat zij vaak alleen "de schrik te pakken hadden". Bij diegene, die letsel hadden opgelopen, ging het meestal wat moeilijker. De botulismeslachtoffers konden voor een deel gered worden door schoon water met een balspuit door de snavel naar binnen te spuiten. Ze werden als het ware doorgepoeld. Andere waren vaak te ver heen en werden dan ook meestal snel afgemaakt.

De Kokmeeuwen zijn de vogels, waarvan verhoudingsgewijs, de meeste vogels met gebroken ledematen binnenkomen. Vooral als breuken de vleugels betreffen, is dit een moeilijke kwestie. Dit verklaart voor een deel het toch vrij lage percentage geloste vogels. Een keer is het met een jong exemplaar gelukt de vleugel dusdanig op te binden, dat hij na genezing inderdaad weer goed kon vliegen en deze werd dan ook losgelaten. Bij dit soort slachtoffers is het net als bij de olieslachtoffers een zaak om steeds maar weer te blijven proberen, terwijl het, gezien het resultaat en de uren die door de vrijwilligers er aan besteed worden, een ondankbare taak is. Zeker de helft van de Kokmeeuwen behoorde tot bovengenoemde groep.

Dan zijn er nog de jonge Kokmeeuwen die in de zomer worden gebracht. Zij zien er ogenschijnlijk goed uit, maar sterven vaak na enkele dagen. Veel van deze dieren zullen doodgegaan zijn door de natuurlijke selectie. Zo te zeggen, zij zijn niet sterk genoeg om te leven.

Dit laatste verschijnsel doet zich ook veel voor bij de Zilvermeeuwen en de juveniele Grote Mantelmeeuwen.

Andere Zilvermeeuwen vertoonden botulismeververschijnselen en konden veelal worden gered.

Er werden ook nog 2 Zilvermeeuwen en 1 Kokmeeuw binnengebracht die geheel onder een levertraanachtige substantie zaten. De Kokmeeuw was te ver heen, maar de Zilvermeeuwen konden beide na een verblijf van enkele maanden in het asiel weer worden gelost. Eén Kokmeeuw en 1 Zilvermeeuw waren geringd. De eerste was geringd in 1971 in Castricum en de ander in 1976 op de broedplaats op Terschelling.

De Kleinste jager was zoals genoemd een olieslachtoffer en is naar het Natuurhistorisch museum in Amsterdam gebracht. Hierover en over de andere leden van de familie der jagers verschijnt nog een stuk in "De Strandloper".

De steltlopers en hoenders werden, op 3 na, allemaal tijdens de vorstperiode in 1976 gebracht. Het grote probleem vooral bij de steltlopers vormt de voeding. Met de Kieviten dachten we het gevonden te hebben door ze meelwormen te geven. De Kieviten aten deze wormen ook graag, maar na hun dood kon toch worden vastgesteld, dat zij sterk vermagerd waren.

De Houtsnip was tegen een raam op de boulevard gevlogen en kon weer vrij snel losgelaten worden.

De Bonte strandloper was een pootje kwijt en kon dus direct opgegeven worden.

De zangvogels waren dit jaar van een heel andere aard dat het jaar daar voor. Werden in 1975 nogal wat kleine zangers binnengebracht die tegen ramen waren aangevlogen, in 1976 waren het vooral vorst- en verkeersslachtoffers. Naast de reeds genoemde Wilde eenden zijn vooral onder de Zanglijsters, Koperwieken en Merels veel verkeersslachtoffers. Veel van deze vogels zijn overreden, omdat zij tijdens de vorst alleen nog in de buurt van de wegen wat voer konden vinden. Men kon in die vorstperiode ook heel wat dode vogels op straat zien liggen!

Ook waren er zoals elk jaar weer verlaten jonge vogels in het asiel. Een aantal van deze dieren werd door vrijwilligers thuis gevoerd omdat deze diertjes elk uur hun aandacht nodig hadden.

De huisdieren, vooral de katten, lieten merken, dat hun instinct nog aardig werkt, want er werden verschillende Zanglijsters en Merels binnengebracht, die door katten waren gegrepen. Dit werd ook geconstateerd bij de Kramsvogel en de Beflijster.

De Veldleeuwerik was tijdens de trek uitgeput in zee gevallen en stierf spoedig in het asiel.

De Gierzwaluwen werden allemaal in juli en augustus binnengebracht. Bij één was duidelijk vast te stellen dat hij een gebroken poot had, maar bij de andere was geen letsel te constateren. Het is trouwens bij deze vogels wel oppassen geblazen als men ze wilt vastpakken, want hun nagels zijn zeer scherp en zij laten niet gauw los.

De kraaiachtigen tenslotte zijn ook toegenomen in vergelijking met 1975.

De ekster gaf het idee dat hij geschoten was. Hij verbleef 2 maanden in het asiel, kreeg toen last van ongedierte, zodat hij werd afgemaakt.

Zoals elk jaar was een groot deel van de Kauwtjes en Kraaien jonge vogels, die, nadat ze zelfstandig geworden waren, weer in vrijheid werden gesteld.

Tot zover het verslag over 1976, waaraan ook D.v.d.Oever heeft meegewerkt, evenals natuurlijk een ieder die vogels gebracht heeft en diegenen, die er voor gezorgd hebben.

Een bijzonder woord van dank gaat naar de gemeentepolitie, voor de prettige samenwerking in het afgelopen jaar,

Hein Verkade
